

TALOUSARVIOALOITE 39/2004 vp

Määrärahan osoittaminen vankien terveydenhuoltoon

Eduskunnalle

Tämä talousarvioaloite on osa vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Vankien määrä on Suomessa kasvanut vuosittain vuodesta 1998, jolloin vankeja oli keskimäärin 2 772. Vuonna 2002 vankeja oli keskimäärin jo 3 433. Tänä vuonna vankimäärän arvioidaan nousevan jo 3 600:aan ja ensi vuonna 3 700:ään. Vankimäärää ovat nostaneet mm. oikeuskäytännön ankaroituminen sekä huumausainerikollisten ja ulkomaalaisvankien sekä sikon muuntorangaistusta suorittavien määrän lisääntyminen.

Rikosseuraamusviraston asettaman työryhmän raportin (1/2003) "Vankien terveydenhuollon kehittäminen" mukaan vankien määrän kasvu, vankien lisääntynyt sairastuvuus sekä hoitohenkilökunnan vähäisyys ovat johtaneet vankien terveydenhuollon kriisiytymiseen. Syrjäytyneisyyteen liittyvät vakavat terveysongelmat ovat maassamme yhä enenevästi langenneet juuri vankeinhoiton terveydenhuollon hoidettaviksi. Taustalla näyttää selvästi olevan alkoholin ja huumeiden käytön lisääntyminen sekä psykiatrisen sairaanhoidon raju heikentyminen 1990-luvun alussa.

Samaan aikaan vankiloista puuttuu tarvittava oma terveydenhoitohenkilökunta. Erityisesti sairaanhoitajia ei ole tarpeeksi. Sairaanhoitajat eivät ehdi paneutua vangin tulotilanteeseen, jolloin sairaanhoitaja tekee tulohaastattelun, arvioi päihteiden käyttöä ja toteuttaa mahdollisen vieroitushoidon lääkärin määräyksen mukaisesti sekä tekee työhön sijoitettavalle vangille työhön-tulotarkastuksen.

Valtion vuoden 2005 talousarvioesityksessä esitetään vankeinhoitoon 182 950 000 euroa. Määrärahan mitoituksen perusteluissa ei sanallaakaan viitata varautumisesta vankien terveydenhuoltomenojen kasvuun. Tämä on vastoin eduskunnan tahtoa. Vankien terveydenhuollon parantaminen vaatii Rikosseuraamusviraston asettaman työryhmän mukaan usean lääkärin ja 23 sairaanhoitajan, mutta myös psykologin ja toimintaterapeutin virkojen perustamista. Lisäksi vankimäärän kasvun ja vankien sairastavuuden lisääntymisen myötä lääkekustannukset ovat nousseet erittäin merkittävästi viime vuosina.

Jotta vankeinhoitolaitos pystyisi asianmukaisesti huolehtimaan vankeinhoiton pitkäjänteisestä kehittämisestä tavoitteena vankien kuntoutus sekä päihderiippuvuuden ja uusintarikollisuuden vähentäminen sekä huolehtimaan henkilökunnan riittävydestä ja asianmukaisesta palkkauksesta, tulee momentille kohdennettua määrärahaa nostaa. Momentille tulee lisätä 5 000 000 euroa vankien terveydenhuollon parantamiseen ja 3 000 000 euroa huumeita käyttävien vankien sopimushoitoon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 25.50.21 lisäyksenä 8 000 000 euroa vankien terveydenhuoltoon ja huumeita käyttävien vankien sopimushoitoon.

TAA 39/2004 vp — Tuija Brax /vihr ym.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Tuija Brax /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Janina Andersson /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Rosa Meriläinen /vihr

Anni Sinnemäki /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Ulla Anttila /vihr
Merikukka Forsius-Harkimo /vihr
Tarja Cronberg /vihr